

FRIEDRICH NIETZSCHE

VERSEI

VÁLOGATTA
HAJNAL GÁBOR

FORDÍTOTTA
CSORBA GYŐZŐ
GARAI GÁBOR
GÖRGEY GÁBOR
HAJNAL GÁBOR
KÁLNOKY LÁSZLÓ
KÉPES GÉZA
KERESZTURY DEZSŐ
LATOR LÁSZLÓ
PETRI GYÖRGY
PÓR JUDIT
SZABÓ LŐRINC
TANDORI DEZSŐ
TELLÉR GYULA
VIDOR MIKLÓS

TARTALOM

VERSEK 1863-1878-BÓL

AZ ISMERETLEN ISTENNEK
A MÉLABÚHOZ
ÉJI VIHAR UTÁN
RÉG VOLT REGGEL

VERSEK A *VIDÁM TUDOMÁNY*-BÓL 1881-1884

VADEMECUM - VADETECUM
A HARMADIK VEDLÉS
KÉRÉS
AZ ÉN KEMÉNYSÉGEM
A VÁNDOR
AZ ÁLCÁZOTT SZENT
NEM IRIGY
SÜLLYEDÉS
A TÖRVÉNYEK ELLEN
A TOLL KAPAR
A KÉTKEDŐ SZAVA
ECCE HOMO
CSILLAG-ERKÖLCS
SANCTUS JANUARIUS
DÉLEN
A TITOKZATOS CSÓNAK
EZ A SOK NYÁMNYILA LÉLEK
RIMUS REMEDIUM. AVAGY: MIKÉNT
VIGASZTALÓDNAK A BETEG KÖLTŐK
GYÖNYÖRŰSÉG!
ÚJ TENGEREKRE
SILS-MARIA
A MISZTRALHOZ

AZ ÍGY SZÓLOTT ZARATHUSTRÁ-BÓL II. KÖNYV, 1883

ÉJI DAL
A TÁNCDAL
A GYÁSZÉNEK

VERSEK ÉS TÖREDEK 1882-1886

DALOK ÉS BÖLCS MONDÁSOK
ALBATROSZ MADÁR
AZ ÚJ COLUMBUS
EZ NEM KÖNYV
HEGYEN
A BARÁTSÁGHOZ
A SZÓ
PÍNIA ÉS VILLÁM
ÉJ VAN
ÉJ VAN
NAP-GONOSZSÁG
FA ŐSZEL
A TÁJRA MESSZI MENNY DÖRÖG
A LEGMAGÁNYOSABB
MINDEN ENYÉM LESZ VALAHÁRA
BIRKÁK
Ó, NAGYSZERŰ, JÓ ÉVADOM
HAFIZNAK
WAGNER RICHARDNAK

A VÁNDOR
AZ ŐSZ
A HAVASON
ELHAGYATVA
MÁRVÁNYKRIPTA
A BALSORS UTOLÉRI
ELCSENG A NAP
AZ ITTAS ÉNEK
MAGAS HEGYEKBŐL

DIONÜSZOSZ-DITIRAMBUSOK 1888

CSAK BOLOND! CSAK KÖLTŐ!
A PUSZTASÁG LÁNYAINÁL
UTOLSÓ KÍVÁNSÁG
RAGADOZÓMADARAK KÖZT
A JELZŐTŰZ
LEÁLDOZIK A NAP
ARIADNE PANASZA
HÍRNÉV ÉS ÖRÖKKÉVALÓSÁG
A LEGGAZDAGABBNAK
SZEGÉNYSÉGÉRŐL

VERSEK ÉS TÖREDEK 1888-BÓL

VELENCE
A MAKACS HALLGATÁS
CSILLÁMLÓ, TÁNCOLÓ PATAK
FIGYELMEZTETNI
KANYARGÓ UTAT
KÖZÖTTETEK
VISSZA MINDIG
FÉLRE NE ISMERJÉTEK
RÉSZVÉTE KEMÉNY
MOST ÍGY AKAROM
VIGYÁZZ
SZERETLEK BENNETEKET?
SZÚKÓS LELKEK
A MAGÁNY
TERHEIDET VESD A MÉLYBE!
HÍRNÉV-HAJÓKA
A CSÚCSOKON ÉN
IGAJSÁGOK
LASSÚTEKINTETŰ SZEM
TÚL SOKÁIG ÜLT
TÚL ÉSZAKON
EGY FOGOLY
MÉG ZÚG
CSAK EZ SZABADÍT MEG
ITT ÁLLNAK, ITT
ÚJABB ÉJSZAKÁKBA
AZ ESKÜT-ÉRDEMLŐK KÖZÜL
TÚLADTAM MINDENEN
AZT MONDJA
MI EZ?
GONDOLAT
A HAJNALPÍR
HA A MAGÁNYOSRA
A SZFINX

VERSEK 1863-1878-BÓL

AZ ISMERETLEN ISTENNEK *DEM UNBEKANNTEN GOTT*

Hogy továbbállnék újra egyszer,
pillantásom előreküldve,
kezem árvultan emelem fel,
s kereslek, feléd menekülve,
kinek mélyes mélyen szivemben
emeltem szent oltárokat,
hogy hangodat
újra halljam, szólítson engem.

S izzik rajtuk: Az ismeretlen
istennek! - ez, mélyen bevésve.
Övé vagyok, bár latrok seregébe
tartozom most is mind e percben:
övé - és érzem kötelékem,
mely harc közben lehúz, lefog,
s megfuthatok,
mégis őt szolgálom egészen.

Úgy ismernélek, Ismeretlen!
Téged, mélyen lelkembe nyúlva,
életem, mint viharzás, összedúlva,
Megfoghatatlan, Rokonom benn!
Úgy ismernélek, szolga lényed.

TANDORI DEZSŐ

A MÉLABÚHOZ *AN DIE MELANCHOLIE*

Ne haragudj, Mélabú, ha neked
hegyezem tollam, hogy téged dicsérjen,
s nem kuporgok, lehajtva fejemet,
egy fatönkön remetemódra mégsem.
Sokszor láthattál így, s tegnap kivált,
a meleg napsütésben kora reggel:
a völgyben mohó keselyű kiált,
holt fán ülve álmodik holttetemmel.

Szilaj madár, csalódtál, jóllehet
a rönkön múmiaformán pihentem,
nem láttad élénk tekintetemet,
amint derülten ide s oda rebben.
Igaz, nem a te csúcsaidra szállt
távoli felleghullámokba veszve,
hanem befelé, hogy fénysugarát
a lét mélységes mélyeibe vesse.

Csúful görnyedve a pusztá felett,
mint mikor áldozni akar a barbár,
Mélabú, hányszor megidéztelek,
mint ki vezekel máris, fiatal bár!
Élveztem a keselyűszárnyalást,
mennydörgő lavínák sebes futását,
s szóltál, zordul s igazat, soha mást:
nem tudod, mi az emberi csalárdság.

Szeretsz, barátném, vad sziklavilág
úrnője, itt lenni a közelemben,
s fenyegetően mutatsz lavinát,
keselyűnyomot - megtagadni engem.
Körül liheg, vicsorog, ölni vágy,
gyötrődve küzd minden, hogy éljen.
Lepkék után sóvárog a virág
az igézetes sziklameredélyen.

Borzongva érzem, hogy mind én vagyok,
virágszál, elcsábított tarka lepke,
keselyű, szél, röptében megfagyott
jégzuhatag, a te dicséretedre,
haragos, ádáz istennő: fejem
térdemre hajtva reszketeg kiáltom,
téged magasztalva, hogy szüntelen
csak élni, élni, élni, élni vágyom.

Haragos istennő, zokon ne vedd,
hogy rímhálóm-mal így körülkerítlek!
Reszket, rémarc, akihez közeledsz,
megrándul, akit gonosz jobbod illet.
Remegve dalra dalt dadogok itt,
rángok alakzatokban, ütemekben:
fröcsköl a toll, a tinta szétfolyik -
ó, istennő, engedj hát cselekednem!

PÓR JUDIT

ÉJI VIHAR UTÁN

NACH EINEM NÄCHTLICHEN GEWITTER

Mint a ködpalást, ma úgy leped be,
komor istennő, ablakomat.

Ráng, süvít a fehér pihe telje,
ráng, zuhog belé a telt patak.

S jaj, míg villámfények kergetőztek,
s zabolátlan zengtek az egek,
s dőlt a köd, te boszorkány, kifőzted
halálhozó méregfőzeted.

Éjfelekkor lestem dermedetten
kéjed s kínod vad hörgéseit,
láttam, mint villan szemed, s kezekben
mennyköved baltája mint süvít.

Így álltál meg pusztá ágyfejemenél,
villogtatva vad páncélzatod,
vasláncoddal ablakomra vertél,
s rámdörögtél: Halld hát, mi vagyok!

Amazon: nagy, öröklényegű nő,
nem asszonyi, galamb-forma, lágy:
férfi-dühű, férfi-gőgű küzdő,
győztes s nőténytigris egyaránt.

Sarkam, amit érhet, tönkrehágja,
vad nézése fáklyát hajigál,
eszmém méreg! Térdre hát! Imára!
Vagy lobbanj ki! Lidérc! Fénybogár!

TELLÉR GYULA

RÉG VOLT REGGEL

MORGEN IST VORBEI

Rég volt reggel, dél veri
főnket forró sugarával,
üljünk árnyas lugasokban,
s a barátságról daloljunk:
az volt hajnalpírja, az lesz
alkonypírja életünknek.
Hanem délben csak a dal
szól: a reggel nem ígérhet
esténknek szebb nyereséget.

LATOR LÁSZLÓ

VERSEK A *VIDÁM TUDOMÁNY*-BÓL 1881-1884

VADEMECUM - VADETECUM *VADEMECUM - VADETECUM*

Csábit nyelvem s művészetem,
követsz, kísérsz hűségesen?
Magad kövesd hűségesen: -
azzal követsz: úgy! úgy! igen!
CSORBA GYŐZŐ

A HARMADIK VEDLÉS *BEI DER DRITTEN HÄUTUNG*

Kezd bőröm töredezni már,
kívánja telhetetlen
a földet, bőven falta bár,
a kígyó újra bennem.
S már csúszok kő és fű között,
hajt görbe útra éhem,
hogyan egyelek meg újra, föld,
föld, kígyóeleségem.
LATOR LÁSZLÓ

KÉRÉS *BITTE*

Sok ember-jellegről tudok,
csak nem tudom: melyik vagyok!
Túl közel érzem szememet -
egy látványom sem lehetek.
Tán több hasznom lehetne abból,
ha messzebb ülhetnék magamtól.
Nem ellenségem távolába!
- s még messzibb az ember barátja -
de közé s közém, úgy... középre!
Értitek, e kérés mi végre?
TANDORI DEZSŐ

AZ ÉN KEMÉNYSÉGEM
MEINE HÄRTE

Száz lépcsőn át kell felhaladnom,
fel kell jutnom, s szavatok hallom:
„Kemény vagy! S testünk kő, igen?” -
Száz lépcsőn át kell felhaladnom,
s nem lenne lépcső senki sem.

GARAI GÁBOR

A VÁNDOR
DER WANDRER

„Nincs ösvény! Mélység s halotti csönd van csak” -
így akartad! Az ösvényt el te hagytad!
Rajta, vándor! Nézz tisztán s hidegen!
Elveszejt, vélnéd - a veszedelem.

GARAI GÁBOR

AZ ÁLCÁZOTT SZENT
DER VERKAPTE HEILIGE

Üdvöd szívünk hogy ne bántsa,
reményed az ördög-álca,
ördög-szó, ördög-ruha.
Ám szemedből - mindhiába! -
süt szent voltod sugara!

TANDORI DEZSŐ

NEM IRIGY
OHNE NEID

Nem irigy: s ti becsülitek ezért?
Mi nektek becses, neki mit sem ér;
sasszemét a tér messzesége várja,
nem rátok lát - a csillagmiriádra!

HAJNAL GÁBOR

SÜLLYEDÉS *NIEDERGAN*

„Most süllyed, bukik" - gúnyoljátok egyre;
valóban: hozzátok ereszkedett le!

Nagy üdve a kárára vált csupán,
nagy fénye megy sötétségtek után.

GARAI GÁBOR

A TÖRVÉNYEK ELLEN *GEGEN DIE GESETZE*

Mától nyakamba szörzsinórra
akasztva ott lóg majd az óra:
mától a csillag és a nap,
árnyék s kakasszó elmarad,
süket lesz s néma, azelőtt
ami jelezte az időt -
a természet nem szól, ahol
törvény és óra tiktakol.

LATOR LÁSZLÓ

A TOLL KAPAR *DIE FEDER KRITZELT*

A toll kapar: Ördög vigye!
Mit kárhoztatsz kriksz-krakszolásra? -
Tintatartóm nyitom, s... bele!
Írok, mint a... tinta folyása.
Hogy ömlik, árad, fut kötetlen!
Már minden akadályt lebírok!
... Hogy írásom kivehetetlen ? -
Sebaj! Ki olvasná, mit írok?!

TANDORI DEZSŐ

A KÉTKEDŐ SZAVA *DER SKEPTIKER SPRICHT*

Élted fél-útra ért:
a mutató fut, lelked hánytorog -
mert kószált, visszatért,
keresett s nem lelt. Egyhelyben topog!

Élted fél-útra ért:
kín volt s zavar, s órád forog-forog!
Mit keresel? S: *miért?*
Ezt, éppen ezt: az okot, az okot!
TELLÉR GYULA

ECCE HOMO
ECCE HOMO

Úgy van! Tudom, honnét jöttem!
Telhetetlen láng-gyönyörben
égek, izzok, pusztulok.
Fény lesz mind, amihez érek,
szén, amiből már nem kérek:
úgy van, úgy van, láng vagyok!
SZABÓ LŐRINC

CSILLAG-ERKÖLCS
STERNENMORAL

Kit rendelt csillag-pálya vár,
mit neked, csillag, a homály?
Zúgj át üdvözülten a mán!
Nézz túl idegen nyomorán!
Fény hazád a nagymesszi ég;
ne tórd meg a részvét bűnét!
Parancsod csak egy: tiszta légy!
SZABÓ LŐRINC

SANCTUS JANUARIUS
SANCTUS JANUARIUS

Te, akinek lándzsa-lángja
olvasztja lelkem jegét,
s lelkem tovazúgva látja
reményei tengerét:
egészségben, ragyogásban
szabadságot adni tudsz -
így dicsérem szép csodádat,
te szent Januarius!
HAJNAL GÁBOR

DÉLEN
IM SÜDEN

Göbös ágon függve lengek
és fáradtságom ringatom.
Madár hívott vendégül engem,
madárfészekben megpihentem.
Hol vagyok? Jaj, messze nagyon!

A tenger elaludt fehérén,
bíbor vitorla útrakél.
Szirt, fügefák, torony a révben,
idill, birkák bégetnek éppen -
fogadj be engem, szűzi dél!

Csak lépésről lépésre végig,
nem élet, német, húz a rög.
Kértem: a szél emeljen égig,
miként a madarak elérik -
s délre szálltam tenger fölött.

Ész! Szorgoskodás! Kellemetlen!
Túlságos hamar célba visz!
Tudom, rászedett röptöm engem -
érezem, várja vérem s a merszem
új élet új játékait...

Magam bölcselkedni lehet, de
magam dalolni - elbutít!
Érdemetek dicsérje, zengje
dalom, üljetek le figyelve,
ti rossz madárcák, körben itt.

Oly ifjan, oly csalfán csapongtok,
szerelemre termett valótok
s hogy szépen teljen az időnk.
Északon szerettem - habozva
mondom - egy nőtényt, vén csoroszlya:
„Igazság”, így hívták a nőt.

HAJNAL GÁBOR

A TITOKZATOS CSÓNAK
DER GEHEIMNISSVOLLE NACHEN

Tegnap éj, alvó világ,
épp csak a szél tétovázva
lihegett utcákon át,
s nem adott nyugtot a párna,
sem a mák s mi álmot ad
máskor - lelkem tisztasága.

Végre álmom űztem el,
és kifutottam a partra.
Lágy lég s holdfény - ott hever
homokon férfi és sajka,
álmos pásztor s birka kel -
s így szállt a sajka a habra.

Egy óra, kettő ? - lehet,
vagy akár egy év volt? - S még ép
eszem s gondolatom végképp
örök közönybe esett,
és egy határtalan mélység
nyílt meg - s azzal vége lett!

Megvirradt: a mély színén fenn
áll egy csónak, nem mozog...
Mi történt? hangzott, s eképpen
száz hang: Mi volt? Vér folyott? - -
Semmi sem! Aludtunk mélyen
Mind - be jó, be jó dolog!

GARAI GÁBOR

EZ A SOK NYÁMNYILA LÉLEK *DIESEN UNGEWISSEN SEELEN*

Ez a sok nyámnyila lélek
zord haragra kész:
nyelnek mérget, míg dicsérnek,
hódolatuk rejt önmegvetést.

S mert nem vonzódom *velük*
e korszakon át:
szenvedhetem tekintetük
gyilkos-nyájas, irigy sugarát.

Gyaláznának, bolondjukat
járatnák velem.
Szemük bennem vaksin matat,
nem igazodik el sohasem.

PETRI GYÖRGY

RIMUS REMEDIUM. AVAGY:
MIKÉNT VIGASZTALÓDNAK A BETEG KÖLTŐK
RIMUS REMEDIUM. ODER:
WIE KRANKE DICHTER SICH TRÖSTEN

Szádból, boszorka
idő, nyáladzó, csöpög itt
lassan órára óra.
Undorom hiába vonyít:
„Fuss, hagyd az öröklét csalóka
szakadékait!”

Érc vagy, világ:
izzó bika - szólíthatlak, üvöltve!
Nem hallod... Rep-török kínod szavát
visszhangozzák velőmben:
„Ostobaság
azt hinni, szív is költözött e földbe...”

Láz, mákonyodra
vár homlokom! Öntözz mérget agyamra! Tedd!
Túl rég rakod kezed kutatva homlokomra.
Mit kérdezel? „Mint várod - béredet?!”
- Fúj! Dőre kurva,
távoztasd csúfondáros lelkedet!

Nem! Vissza még!
Hallom, eső zuhog künn a hidegben;
hozzád gyengédebbnek kellene lennem?
- Nesze! Arany: mily fénye ég! -
„Boldogság”, így nevezzem?
s áldjam lázad hevét?

Ajtóm vadul
kivágódik - ágyam eső terítse!
Szél fújja ki lámpám - baj bajra tolul!
- Kinek nincs most százsámra *ríme*,
esküszöm, íme,
veszve hull!

TANDORI DEZSŐ

GYÖNYÖRŰSÉG!

MEIN GLÜCK

Galambjaid, San Marco, látom ismét:
kihalt a tér, nyugodt dél tündököl.
Kósza dalaimat küldöm a friss lég
szárnyán galambrajként az égbe föl,
majd visszabúvölöm,
hol tollukat új rímek ékesítsék...
- Ó, mily öröm!

Te tiszta égbolt, kék fényű selyemből,
mily védőn állsz a tarka kép felett,
melynek lelkét unnám, melyet szivemből
szeretek, féltek és irigyelek!

Róla lemondanék?

Te szem varázsmezője, szót se erről!...
- Gyönyörűség!

Zord torony, mily hősi-könnyen veted te
magasba itt oroszlán-súlyodat,
mély hangon az egész teret bezengve!
Tán franciás *accent aigu*-je vagy?

Tudom, hogy börtönöm,
ha itt maradnék, selyempuha lenne...
- Ó, mily öröm!

Halkulj, zene! Várj, míg az árnyak újra
visszahozzák a langyos, barna éjt!
Korán e hang, nem fest az alkony ujja
arany cirádákon még rózsafényt,
jut még idő elég
költészetre, magányra, mélabúra...
- Gyönyörűség!

KÁLNOKY LÁSZLÓ

ÚJ TENGEREKRE

NACH NEUEN MEEREN

Oda! - s úgy lesz! És ezentúl
utam kezem szabja ki.
Nyílt, új kék tengerre indul
hajóm, a génuai.

A táj egyre glóriásabb,
Dél alszik Időn-Teren -:
már csak a te óriás-nagy
szemed néz rám, Végtelen!

SZABÓ LŐRINC

SILS-MARIA

SILS-MARIA

Itt ültem, s vártam, vártam - semmire,
túl jön s rosszon, a táj fényeire

s árnyaira, merő játék, merő
tó és dél, merő céltalan idő.

S az Egy Kettővé lett egy perc alatt -
s Zarathustra előttem elhaladt.

LATOR LÁSZLÓ

A MISZTRALHOZ

AN DEN MISTRAL

Misztrál-szél, te felleg-űző,
bánat-gyilkos, eget seprő,
zúgó, hogy szeretlek én!
Nem egy öl szült engem s téged,
nem egy végzet, egy ítélet
költözött beléd s belém?

Sima sziklás úton lépek,
táncolva futok elébed
ahogy füttyölsz és dalolsz:
ki, se hajód, se lapátja,
Szabadság szabadabb bátyja
bősz tengeren át ugorsz.

Hívtál, épphogy fölriadtam,
sziklafokokhoz rohantam:
sárga fal a tengeren.
Hej! már jöttél fényesen te,
mint gyémánt zuhatag egyre
a hegyekből győztesen.

Égi szérük sík határát
láttam s lovaidd futását,
s a kocsit, mely száll veled,
láttam ahogy kezed rándul,
s villámló ostorcsapástól
lovak háta megremeg. -

Láttam, kocsidból kiperdülsz,
gyorsabban lefele lendülsz,
s lényed nyíllá rövidül,
egyenest mélybe hatolva -
mint az aranyfény a rózsza
hajnalpírján átvetül.

Táncolj hát ezernyi háton,
hullám-háton s -hamisságon -
éljen ki *új* táncba fog!
Járjuk ezerféleképp ezt,
bennünk majd szabad művészet
s boldog tudomány lobog!

Minden tőről egy virágot
tépjünk, jóhírt, boldogságot
s koszorúnak levelet!
Mint a trubadúrok járjuk
szentek s ringyók közt a táncunk:
Isten s világ közt lebeg!

Ki nem táncol a szelekkel,
kinek pólya-göngyöleg kell,
s zord és korcs-agg a szive,
ki itt álszent-Jankó mása,
erény-mafla, szűz-libácska -
Édenünkből ki vele!

Forgassuk az utcaport a
betegek orrába szórva,
beteg-sarjat úzve szét!
Hajtsuk el a partról végképp
száraz mellek pihegését
s bátortalanok szemét!

Űzzük az ég-beborítót,
föld-homályt, felleg-taszítót,
legyen a menny tiszta fenn!
Zúgjunk... minden szabad lelkek
lelke, üdvöm temelleted
zúg viharként lelkesen. -

S hogy őrizd örök emlékét
ily üdvnek, vedd örökségét,
íme *koszorút* viszel.
Vidd messzebbre, magasabbra,
égi létrán fölrohanva,
akaszd - csillagokra fel.

GARAI GÁBOR

AZ ÍGY SZÓLOTT ZARATHUSTRÁ-BÓL

II. KÖNYV, 1883

ÉJI DAL *DAS NACHTLIED*

Éjszaka van: most hangosabbak a szökőkutak. És az én lelkem is szökőkút.

Éjszaka van: most sorra ébrednek a szerelmesek dalai. És az én lelkem is egy szerelmes dala.

Valami csitítatlan-csitíthatatlan erő feszül bennem; hangot akar kapni. Vágyakozás él bennem a szerelemre, s már maga ez a vágyakozás is a szerelem nyelvén beszél.

Fény vagyok: ó, bár inkább éjszaka lennék! De az én egyedülvalóságom éppen abban áll, hogy fény vesz körül mindenünnen.

Ó, bár inkább sötét lennék és éjszakai! Mily mohón rászívnám magam a fény emléire!

És még titeket is áldanálak, aprócska szikracsillagok és világító bogarak ott fenn a magasban - és boldog lennék fény-ajándékokért.

Ám én a saját fényemben élek, és visszahörpölöm magamba a belőlem kicsapó lángokat.

Nem ismerem az elfogadás örömét, s gyakorta álmodom arról, hogy még lopni is nyilván jobb lehet, mint elfogadni.

Szegénységem fő oka, hogy kezem sohase hagyja abba az ajándékozást; irigységemé pedig, hogy esengő szemeket látok és a sóvárgás derengő éjszakáit.

Ó, minden ajándékozó boldogtalansága! Ó, napom elsötétülése! Ó, vágyakozás a vágyakozásra! Ó, gyötrő éhség a jóllakásban.

Elfogadnak ugyan tőlem mindent: de közelébe jutok-e valaha is lelküknek? Szakadék ásítadás és elfogadás között; és a legkisebb szakadék a legnehezebben áthidalható.

Szépségemből inger támad: fájdalmat szeretnék okozni azoknak, akiknek világítok, meg szeretném rabolni ajándékozottaimat: a gonoszság éhsége űz tehát engem.

Visszarántom kezem, mikor kezetek már-már eléri; habozván, mint a vízesés zuhanás közben: - a gonoszság éhsége űz tehát engem.

Ilyesféle bosszút agyal ki az én bőségem, ilyesféle fondorkodás születik az én egyedülvalóságomból.

Ajándékozó boldogságom belehalt az ajándékozásba, erényem belecsömörlött fölöslegébe.

A szünet nélkül ajándékozót az a veszély fenyegeti, hogy elveszti szeméremérzetét; a szünet nélkül osztogatónak keze és szíve megkérgesedik már a puszta osztogatástól is.

Szememből nem csordul többé könny a kéregetők pirulkodása miatt. Kezem túl kemény lett, hogy a púpozott tenyerek remegését megérezze.

Hová lett a könny a szememből s a pehely-rebбенékenység a szívemből? Ó, minden ajándékozó egyedülvalósága! Ó, minden világító hallgatósága!

Sok nap kereng a kietlen ūrben: fényükkel beszélnek mindahhoz, ami sötét - de hozzám egyetlen szavuk sincs!

Ó, a fény ellenségessége a világítóval szemben, hogy, lám, a fény könnyörület nélkül vándorol pályáján.

Indulattal szíve legfenekéig minden más világítóval szemben: hidegen minden más nappal szemben - íme, így vándorol a napok mindegyike.

Viharként száguldanak pályájukon, ez az ő vándorlásuk útja. Kérlelhetetlen akaratuknak engedelmeskednek, ettől van az ő hidegségük.

Ó, csak ti Sötétek, ti Éjszakaiak, csak ti fakasztotok meleget a világítóból! Ó, csak ti isztok tejet és enyhítő nedűt a fény emlőiből!

Jaj, hogy jég vesz körül engem, kezem megperzselődik a fagytól! Jaj, hogy szomjúság gyötör, és ez sóvárog a ti szomjúságotok után.

Éjszaka van: jaj, hogy nekem fénynek kell lennem! És szomjúhoznom kell az éjszaka dolgait! És jaj, hogy egyedülvalónak kell lennem!

Éjszaka van: most forrásként buggyan ki belőlem a vágyakozás - beszélni ösztökél.

Éjszaka van: most hangosabbak a szökőkutak. És az én lelkem is szökőkút.

Éjszaka van: most sorra ébrednek a szerelmesek dalai. És az én lelkem is egy szerelmes dala.

Így énekelt Zarathustra.

CSORBA GYŐZŐ

A TÁNCDAL *DAS TANZLIED*

Ment egy este Zarathustra tanítványaival az erdőn át; és miközben egy kutat keresett, fáktól és csalittól övezett zöld mezőre jutott, ahol lányok táncoltak egymással. A lányok, mihelyst Zarathustrát felismerték, abbahagyták a táncot; Zarathustra azonban nyájas arccal hozzájuk lépett, és így szólt:

Abba ne hagyjátok, ti kedves leányok, táncotokat! Nem játékrontó közeledik hozzátok gonosz arccal, sem lánykák ellensége.

Isten szószólója vagyok az Ördög előtt, aki pedig a nehézkedés szelleme. Hogyan lehetnék könnyű, isteni táncotok ellensége? Vagy kecses lány-bokáké?

Erdő vagyok, igen, és sötét fák éjjele: de aki sötétségmentől vissza nem retten, rózsaindákat is lel ciprusaim alatt.

És a kicsi istent is, ki leányoknak a legkedvesebb: ott pihen a kút tövében, csukott szemmel.

Így bizony, fényes nappal elaludt nekem, a naplopó! Túl sokat hajkurászta tán a pillangókat?

Ne haragudjatok rám, szép táncolók, ha most az istenkét kicsinyég megfenyítem. Kiáltozni és sírni fog ugyan, ám ő még akkor is nevet, ha sír!

És könnyekkel a szemében fog táncra kérni benneteket; és táncához én magam énekelem a dalt:
Tánc- és gúnydalt a nehézkedés szelleméről, az én mindenekfölött való, leghatalmasabb
Ördögömről, aki állítólag a „világ ura” -

Hát íme a dal, amelyet Zarathustra énekelt, amikor Cupido és a lányok együtt táncoltak.

A szemedbe néztem a minap, ó, élet! És úgy tűnt, feneketlen mélységbe süllyedek.

Ám te aranyos horoggal kifogtál engem; és gúnyosan neveltél, mikor én téged kifürkészhetetlenül mélynek mondtalak.

„Minden hal így beszél, mondtad te; amit *ők* ki nem fürkészhettek, az kifürkészhetetlen.

Én azonban csak változékony és vad vagyok, mindenekelőtt pedig nő, és nem éppen erényes:

Miattatok, férfiak miatt már csak úgy hívnak engem, a »mély«, vagy a »hű«, az »örök«, a »titokzatos«.

De ti, férfiak ajándékoztok meg bennünket szüntelen saját erényeitekkel - ó, ti erényesek!”

Így nevetett ő, a hihetetlen; de én sohasem hiszek neki, még kevésbé a nevetésének, ha magáról szól gonosz szavakat.

És amikor négy szemközt beszéltem erről az én vad bölcsességemmel, haragosan mondta nekem: „Akarsz, kívánsz, szeretsz, csupán ezért dicséred az életet!”

Majdnem gonoszul válaszoltam, majdnem megmondtam a dühösködőnek az igazat; és nem tudunk gonoszabban válaszolni, mint amikor „az igazat mondjuk meg” a mi bölcsességünknek.

Így áll tehát hármunk közt a dolog. Alapjában csak az életet szeretem, és pedig leginkább akkor, amikor gyűlölöm.

Hogy azonban a bölcsességhez jó, gyakran túl jó vagyok, ennek az az oka, hogy nagyon is az életre emlékeztet engem!

A szemük, a nevetésük, még arany horgászbotocskájuk is. Tehetek én róla, hogy ennyire hasonlítanak egymásra?

És amikor egyszer az élet kérdezte tőlem: ki hát akkor ez a bölcsesség? - hevesen válaszoltam: „Ó, igen! a bölcsesség!”

Szomjazzuk és soha be nem telünk vele, fátylakon át fürkésszük, hálóval kapdosunk utána.

Szép-e? Tudom is én! De a legvénebb potykát is horogra lehet csalni vele.

Változékony és durcás; gyakran láttam, hogy az ajkát összeharapja, haját a visszájára fésüli.

Talán rosszindulatú és hamis és mindenekelőtt egy nőszemély; de mikor ő maga mond magáról rosszakat, akkor vezet félre a leginkább.”

Amint ezeket mondtam az életnek, dühösen fölnevetett, és becsukta a szemét. „De kiről beszélsz te? - kérdezte - leginkább rólam, ugye?”

De még ha igazad van is, szokás *ezt* így a szemébe mondani valakinek? És most beszélj csak a te bölcsességedről is!”

Ó, és most kinyitottad újra a szemedet, kedves élet! És úgy rémlett újra, feneketlen mélybe süllyedek. -

Így dalolt Zarathustra. Amikor pedig a tánc véget ért, és a lányok elmentek, Zarathustra elsomorodott.

„A nap már rég lement, mondta végül; a mezők nedvesek, és az erdőből hűvösség jő.

Egy ismeretlen áll előttem, és elgondolkozva néz. Mi! Te még élsz, Zarathustra?

Minek? Miért? Hogyan? Hová? Hol? Miként? Nem ostobaság még mindig élni? -

Ó, barátaim, az este volt az, aki kérdezett. Bocsássátok meg szomorúságomat!

Beesteledett: bocsássátok meg nekem, hogy beesteledett!”

Így szólott Zarathustra.

PETRI GYÖRGY

A GYÁSZÉNEK

DAS GRABLIED

„Az ott a sírhalmok szigete, az a csendességgel teljes; s ott vannak ifjúkorom sírjai is. Az élet örökzöld koszorúját akarom odavinni.”

Így hát, szívemben eltökélten, átkeltem a tengeren. -

Ó, ti, ifjúságom arcai és jelenései! Ó, ti valamennyien, szerelem pillantásai, isteni pillanatok! Hogyan is tudtatok ilyen gyorsan elenyészni? Ma úgy emlékszem rátok, mint halottaimra.

Kellemes illat érkezik hozzám felőletek, kedves halottaim, szívrendítő, könnyindító illat. Bizony, megdobogtatja, megrendíti a magányos hajós szívét.

Még mindig én vagyok a leggazdagabb és a legirígylésreméltóbb, bizony, én, a legmagányosabb.

Mert ti az enyémei voltatok, és én még mindig a tiétek vagyok: ugyan ki elé hullik még a fákról ilyen rózsapiros alma, mint éppen énelébe?

Mindmáig szeretetetek osztályosa vagyok és szeretetetek birodalma is, ahol emléketekre, ó, szerelmeim, tarka erények szövevénye tenyészik.

Arra teremtettünk, ti meghitt, ti különös csodák, hogy egymás közelében maradjunk; s nem rebbenékeny madárként jöttök elém és vágyaim elé, nem úgy, hanem mint bizalmas a bizalmasához!

Ti is hűségre lettetek, akárcsak én magam, csupa gyengéd és örökkévaló dologra: s most mégis hűtlenségetekkel kell megnevezzetek benneteket, ti isteni pillantások és pillanatok: mert más nevetekről ez idáig nincs tudomásom.

Bizony, túl korán haltatok meg a számomra, szökevények! De nem szökhettek meg előlem, s én sem szököm meg előletek: hűtlenségünkben sem vétünk egymás ellen.

Hogy engem elemésszenek, benneteket üldöztek halálra, reménységem csattogó madarai! Bizony, kedveseim, a gonoszság tirátok lőtte ki nyilait - hogy az én szívemet találja!

És talált! Ti voltatok mindig szívem legkedvesebbjai, ti egyetlen birtokom és birtokbantartásom: ezért kellett fiatalon meghalnotok és nagyon is idő előtt.

Nyilat lőttek a legsebezhetőbbre, akim csak volt: tirátok, akiknek a bőre oly finom, mint a tollpihe, vagy inkább: mint a mosoly, mely egy tekintettől elenyészik!

De én szemébe mondom ellenségeimnek: micsoda mindenfajta gyilkolás ahhoz képest, amit ti műveltek velem!

Gonoszabbat tesztet ti velem mindenfajta gyilkolásnál; azt veszitek el tőlem, ami visszaadhatatlan. - Hozzátok szólok hát, ellenségeim!

Ifjúságom arcait öltétek meg és legdrágább csodáit. Játosztársaimat vettétek el tőlem, a boldog lelkeket! Az ő emlékezetükre helyezem el most koszorúmat és átkomat!

Átkomat, mely benneteket sújt, ellenségeim! Rövid életűvé tettétek örökkévalóságomat, mint amikor a hűvös éjszakában széjjelpattan a cserép. Csak annyi volt nekem az egész, mint isteni tekintet villanása, annyi csak, mint egy pillanat.

Valaha egy boldog órán így szólt tisztaságom: „mint istenkéz műve, olyan legyen nekem mindenik teremtmény”.

Most szennyes kísértetekkel támadtok ellenem; ó, hová röppent az a hajdani nagyszerű óra!

„Szent legyen nekem mindenik napom!” - így beszélt valaha ifjúságom bölcsessége: bizony, derűs bölcsesség szavai ezek!

Ti azonban, ellenségeim, elraboltátok éjszakáimat, eladtátok álmatlan gyötremért; ó, hová röppent az a hajdani derűs bölcsesség?

Valaha szerencsés madárjósjelekre vágytam: de ti szörnyeteg baglyot küldtetek élém, baljós madarat. Ó, hová röppent az a hajdani zsenge vágyam?

Hajdanában megfogadtam, hogy elvetek minden ocsmányságot: s ti fekéllyé változtattátok, ami közeli volt nekem és ami meghitt. Ó, hová röppent legnemesebb fogadalmam?

Vakon lépkedtem hajdanában boldog útjaimon: s ti mocskot hordtatok a vaknak útjára: s most undorodik a hajdani, vakon-járt ösvénytől.

És amikor a legnehezebb munkáimat vittem végbe, és győzelmeimet ünnepeltem: ti elvégeztétek, hogy akik szeretnek, kiáltsák a szemembe: iszonyúan meggyötröm őket.

Bizony, mindig is ezt tettétek: epével kevertétek el legtisztább mézemet, legjobb méheim szorgalmát.

Jószívúságom elé a legszégyentelenebb koldusokat tereltétek; a javíthatatlan pimaszokat küldtétek versengeni együttérzésemért, így sebezétek meg hitükben erényeimet.

És amikor azt áldoztam fel, ami számomra a legszentebb: „kegyességetek” maga is nyomban odahelyezte zsíros adományait, hogy zsírotok füstjébe az én legszentebbem is belefüljön.

És egyszer táncolni akartam, ahogyan még sohasem táncoltam: végig az egész világon. De ti megvesztegettétek kedvenc énekesemet.

És ő gyászos, panaszos dalba kezdett; úgy tutult a fülembre, mint valami komor duda!

Gyilkos énekes, gonoszság eszköze, ó, te ártatlanság! Már készen álltam a legszebb táncra: s te kántálásoddal meggyilkoltad elragadtatásomat.

A legmagasztosabb dolgokra csak tánccal lelhetek hasonlatot: s most a legmagasztosabb hasonlat kimondatlan rekedt meg tagjaimban.

Kimondatlan s feloldatlan rekedt meg bennem a legmagasztosabb reménység! Meghalt ifjúságom valamennyi arca és vigasztalása.

Hogyan viseltem el ennyi csapást? Hogyan kötöztem be, hogyan hordtam el ilyen sebeket? Hogyan támadt föl a lelkem ezekből a sírvermekből?

Igen, van bennem valami sebezhetetlen, valami eltemethetetlen, valami sziklarepesztő, úgy hívják: akarat. Hallgatagon és változatlanul halad át az éveken.

Az én lábamon a saját útját akarja járni ez az én vénülő akaratom; eltökélt és sebezhetetlen.

Csakis sarkamra állva vagyok sebezhetetlen. Még mindig itt vagy tehát és önmagad vagy, te hosszútűrő. S keresztültöröd magad minden sírvermen!

Benned él tovább, ami ifjúságomból kibontakozatlan, mint élet és mint ifjúság üldögélsz, tele reménnyel, a sírok düledékein.

Igen, te vagy nekem minden sír szétrombolója: üdvöz légy, akaratom! Csak ahol sírok vannak, ott van feltámadás. -

Így énekelt Zarathustra.

TELLÉR GYULA

VERSEK ÉS TÖREDÉKEK 1882-1886

DALOK ÉS BÖLCS MONDÁSOK *LIEDER UND SINNSPRÜCHE*

Ütem kezd, rím a vége,
s lelke mindig csak zene:
égi nesz a dal neve.
Rövid fordulattal élve
a dal: „Szavak mint zene.”

A bölcs mondás más vidék:
csúfolhat, ugrálhat, éghet,
ámde soha nem zenélhet;
szó: „daltalan bölcsesség”.

Hozzak mindkettőből néktek?

GARAI GÁBOR

ALBATROSZ MADÁR *VOGEL ALBATROS*

Ó, csoda! Még repül?
Emelkedik csak, szárnya bár pihen!
Mi tartja ott felül?
Mi vonzza, védi, mi vezérli fenn?

Magast ért - s az egek
maguk viszik már, győztes szárnyalót:
és nyugszik, csak lebeg,
győzelmet s győztest feledve suhog.

Mint csillag-lét: örök;
fenn jár, messze kerüli életünk,
az irigység fölött
is részvéttel; s nézzük - és száll velünk.

Ó, albatrosz madár!
Magasba vonnál, örök vonzalom.
Csak rád gondolva már
könnyre könnyem hull - szeretlek, tudom!

TANDORI DEZSŐ

AZ ÚJ COLUMBUS
DER NEUE COLUMBUS

Barátnőm, - mondta Columbus, -
ne higgy génuainak!
A távoli, a kalandos,
a messzi kék vonzza csak!

Idegenbe üt az órámm!
Génua - rég tovahalt -
Szív, légy hideg! Kéz, a kormányt!
Előttem: víz - s part? - a part? - -

Álljuk helyünket keményen!
Nekünk vissza soha már!
Nézz ki: messze *egy* remény int,
egy dicsőség, *egy* halál!

SZABÓ LŐRINC

EZ NEM KÖNYV
DIES IST KEIN BUCH

Ez nem könyv: mi fontos a könyvön!
Mi fontos koporsón és szemfedőkön!
Ez itt most akarat, ez itt ígéret,
ezek a végső híd-összetörések
felszedve horgony, tajtékos a tenger,
beállt a kormány, zúgó kerekekkel,
ágyú bömböl, tűz, füstje tekereg,
és nevet a tenger, a szörnyeteg -

HAJNAL GÁBOR

HEGYEN
IM GEBIRGE

Nincs vissza se, följebb se út?
Tovább már a zerge se jut?

Hát várok és megragadom,
mit elér szemem és karom.

Öt lábnyi hely, hajnalsugár
s ott-lent: világ, ember, halál.

TELLÉR GYULA

A BARÁTSÁGHOZ
AN DIE FREUNDSCHAFT

Üdv, barátság!
Legnagyobb reményem
hajnalhasadása.
Végtelennek
tűnt az út s az éj,
és az élet
rossznak, céltalannak.
Újra élni vágyom,
hajnalfényt látok szemedben
s győzelmet, te kegyes
szent Istenasszony.

TELLÉR GYULA

A SZÓ
DAS WORT

Az élő szó, kezeskedem,
előszökik jókedvűen,
illendően, szépen meghajol,
a bajban is kedves nagyon,
van benne vér, vígan cicázik,
siketnek is fülébe mászik,
tekergőzik, csapong vigan,
akármit tesz, kedvűnkre van.
De érzékeny: egy semmiségtől
megbetegszik, s csakúgy felépül.
Ha azt akarod, hogy megéljen,
kezed hozzá vigyázva érjen,
ne nyomorgasd, ne törd-gyötörd meg,
kit egy rossz pillantás megölhet,
s már ott fekszik szegény, olyan
lélek nélkül s alaktalan,
csúnyán eltorzult kicsi teste,
a haldoklás, halál kikezdte.
A halott szó ocsmány dolog,
csontszárazon zörög-kopog.
Ocsmány ipar, mely hatra-vakra
halált hoz szócskákra s szavakra!

LATOR LÁSZLÓ

PÍNIA ÉS VILLÁM
PINIE UND BLITZ

Túlnőttem állat s emberen;
szólok - s nem felel senki sem.

*

Túl nagyra nőttem s magasan:
várok - de mire egymagam?

*

Felhőkhöz közel van tanyám -
a villám mikor csap le rám?

HAJNAL GÁBOR

ÉJ VAN
NACHT IST ES

Éj van - most hangosabban
beszél hozzám minden szökőkút
- s te magad is, én lelkem,
az vagy, egyik szökőkút.
Éj van - most ébredez éppen
dala minden szeretőknek.
S az vagy magad is, én lelkem,
dala egy szeretőnek.

VIDOR MIKLÓS

ÉJ VAN
NACHT IST'S

Éj van: megint fönn jár a tetőkön
a hold bolyongó, faggyas arca.
Minden kandúrok legféltékenyebbje,
féltékenyen néz minden szeretőt
s sápatag, hájas „Holdbéli Férfi”.
Minden sötét sarkon kéjjel lopakszik,
ablakok résénél terpeszkedik,
hájas, kéjenc szerzetes, jár ripőkül
az éjszaka tilalmas útjain.

TANDORI DEZSŐ

NAP-GONOSZSÁG
SONNEN-BOSHEIT

A tisztult levegőn,
hogy már a harmat vígasza
hull vissza a földre
láthatatlan, hallhatatlan is - mert könnyücipős
e vígasz harmat, mint mind a szelídek -
emlékszel-e, mondd, hév szív, emlékszel-e,
mint szomjúhoztál egykoron,
ég harmata hulltára,
perzseltén-nyúttén szomjúhoztál,
míg enyhületes fű-ösvényeken
esti nap-pillantások hallgatagon
futkostak körülötted sötétlő fák közei,
gonosz napizzás-pillantások,
ám a nap épp így faggatott némán:
Mit hordod, te bolond,
e tépett lárvát?
Isten-lárvát? Kinek arcáról tépted e maszkot?
Nem restelled-e, emberek közt istenek
után szimatolózni kéjjel?
S mily sokszor immár!

Igazság bajnoka? így nyögtem fel -
Nem! Csak egy költő!
Álarcok kéjence, maga-álruhás.
Széttépett lárvá maga! Isten-maszkcsalás!

A tisztult levegőn,
hogy már a hold sarlója,
zölden a bíborvörösek közt,
s irigyen, oson
- minden léptével titkon
rózsa-függőágyakat
sarlózva, míg lehullnak,
éjszaka sápatagon leomolnak,
ő ettől vörösül,
áll vörösebben,
rossz tettét restellve - - -
TANDORI DEZSŐ

FA ŐSZEL
BAUM IM HERBSTE

Mért ráztatok fel, ti durva fajankók,
mikor boldog vakságban álltam itt:
gonoszabb rémület még nem riasztott,
- álmom, aranyló álmom nem segít!

Elefántormányú orrszarvuak, ti,
nem úgy illik-é, előbb jön a kop-kop?!
Gyümölcsömből rátok hullt jó maroknyi,
odavágtam - koppant kobakotok.

HAJNAL GÁBOR

A TÁJRA MESSZI MENNY DÖRÖG
FERN BRUMMT DER DONNER

A tájra messzi menny dörög,
és csepp a cseppre hull:
pedáns, siet, fecseg-gügyög
elfojthatatlanul.

A nap, konok morc, néz reám,
s lámpám húny, nem kitartó!
Ó, jóéjt! Ó, magány!
Ó, könyv! Ó, tintatartó!
Minden szürke lesz s fáj csupán.

TANDORI DEZSŐ

A LEGMAGÁNYOSABB
DER EINSAMSTE

Most, hogy a nap
belefáradt a napba s minden vágy patakja
új vigaszt csobog,
s minden égbolt, arany pókhálón függve,
minden megfáradthoz így szól: „pihenj hát” -
mért nem pihensz, sötét szívem,
mi űz, mért menekülsz, míg felsebzed lábad...
mit vártál?

kétségbeeső te! magad is jól tudod,
mily merészséget adsz azoknak,
kik rád figyelnek
ó hogyan panaszkodsz! - hova meneküljek?
Ó kiket legeltetsz!
Kiket befogtál még legelteted is.

Milyen nyugalmas a nyugtalanoknak
egy börtön!
mily mélyen alusznak a bűnös
lelkek ha befogták -
Most hát az egér szülte meg a hegyet -

Hol vagy teremtmőerő?

Ó melengessetek! szeressetek
nyújtsátok meleg kezetek
ne rémüljete meg jegemtől!
Túl sokáig voltam kísértet gleccsereken - - -

ide-oda üztek, felkavartak,
hol az a tükör melyre rá nem telepedtem -
én, por minden felületen,
nem tudtam hova lenni az odaadástól,
mint a kutya

Üreg, barlang, méreggel teli s éji madarakkal
megéneklük s megrémülnek tőle,
magányos -

Ti utonállók! a markotokban vagytok!
mit akartok váltságdíjúl?
Akarjátok sokat - ezt mondja gőgöm.
De röviden! - ezt mondja másik gőgöm.

Némán fekszem -
kinyújtózva,
mint a félholt, kinek a lábát melegítik
- a férgek félnek tőlem

ti féltek tőlem? A megfeszített íjtól *nem* féltek?
Jaj nektek ha valaki ráteszi nyilát

HAJNAL GÁBOR

MINDEN ENYÉM LESZ VALAHÁRA *NUN WIRD MIR ALLES NOCH ZU THEIL*

Minden enyém lesz valahára!
Reményem sasmadara hát
egy új Görögföldet talált,
fülem s érzékeim javára -

Itt fojtott német zene zeng,
Mozart, Rossini és Chopin,
de már látom, hellászi tájra
visz, német Orpheuszt, a gálya.

Ó, ne tétovázz! Déli tájra,
játékos nimfák, boldog szigetek
felé szálljon vágyón a gálya,
nem volt hajónak célja szebb -

Minden enyém lesz valahára,
amit csak meglátott sasom, bár
reményeim serege fogytán.

Zengő hangod nyílként ver átál,
fülem s érzéseim javára,
az egekből hang harmatoz rám.

Előre hát, hellászi tájra
repülj, gyönyörű Múzsza-gálya!

LATOR LÁSZLÓ

BIRKÁK

SCHAFE

A sast nézd! Sóvár-dermedt
szemmel mered a szakadékba,
szakadékba alant, mely
mind mélyebb mélységbe gyűrűzik!
Majd gyors, nyílegyenes
röptével
prédájára lecsap.

Azt hiszed *éhség* ez csupán?

Zsigertépő nyomor?

Még csak nem is étvágy

- mi egy bárány a sasnak!

A birkát gyűlöli

Hát így csapok le én

zuhanva sováran

e juhnyájakra, hogy

vérengzón tépje szét

gúnyom-dühöm a lomha, rest

birka-ostobaságot - - -

VIDOR MIKLÓS

Ó, NAGYSZERŰ, JÓ ÉVADOM

OH GUTE ZEIT, DIE JETZT MIR BLÜHT

Ó, nagyszerű, jó évadom,
ó, ünnepi, virágzó évszakom -
nincs északon,
már délre jött az isteni vendégsereg,
a kóbor, névtelen,
az isteni-királyi had.
Minden csúcsról árad felém a hír,
mint édes illat,
mint sejtelmes szellő suhan,
nincs északon,
már délre jött ünneplő évadom.

A remete magánya véget ért!

Itt van közel az évad, az ünnepi, a szép, a nagyszerű,
az évközép, mikor vendégség látogat;
mint egy szerelmes, úgy vagyok,
ki számolja a perceket,
figyel s megáll és néz, zavartan-boldogan,
míg végül szűk nem lesz szobája,
s egy véletlen sötét utcába fut,
- s ha ablakot koppant az éji szél,
virággal ébreszt alvókat kajánul.

CSORBA GYŐZŐ

HAFIZNAK

AN HAFIS

A kocsma, mit rakott kezed,
minden háznál nagyobb,
nem inná a világ se meg
ott kotyvasztott borod.
A régen-volt főnix-madár
ma vendéged csupán,
a hegyet-szült egér ma már
te vagy magad talán!
Minden és Semmi, csárda s bor,
főnix, hegy és egér,
magadba hullsz megannyiszor,
majd felszállsz könnyedén. -
Minden magasság alja vagy,
minden mély felszine,
ittasok ittassága vagy,
- bor kell-e még *ide*?

CSORBA GYŐZŐ

WAGNER RICHARDNAK
AN RICHARD WAGNER

Kinek minden szabály: teher,
szellem, békétlen, szertelen,
ki folyton győz, és mégis rab marad,
kit mindjobban utálnak, bántanak,
s ki balzsamból is mérget nyeldesel -
jaj! hogy te is kereszten végzed el,
te is! Te is! - hisz túlélted magad!

Nézem soká e színpadot,
fölötte börtön- s barlang-szag, ború lebeg,
olykor szent-szajha-illat, dús tömjén-fellegek,
megborzadok:
bolond-sipkám röpül, táncra perdít a kedv!
Szabad vagyok - - -
CSORBA GYŐZŐ

A VÁNDOR
DER WANDERER

Vándor megy csöndes éjjelen,
gyorsan halad.
Viszi a görbe völgyet, a
zöld halmokat.
Szép éjszaka -
Nem áll meg, megy - mi végre? hisz
nem tudja, útja merre visz.

Madár dalol szép éjjelen -
„Ó, madár, mit tettél velem?
Béklyó szívemen, lábamon
ez az édes szívfájdalom,
marasztal, meg kell állanom,
a lágy dalon
merengni - mért csábítsz vajon?”

Elhallgat s szól a kismadár:
„Nem téged csábítani száll
az énekem -
van madárpárom énnekem,
azt hívom én:
nem szép az éj, ha nincs velem.
Nem néked szól a dal - no menj,
jobb, ha nem állsz meg sohasem.

Mit vársz, mit állsz?
Mért fogott meg dalom, szegény
vándorlegény?”

Töpreng a madár rejtekén:
„Mért fogta meg dalom, szegény
mit vár, mit áll? -
Szegény, szegény vándorlegény.”
LATOR LÁSZLÓ

AZ ŐSZ
IM DEUTCHEN NOVEMBER

Ez itt az ősz: ha rád fúj - összetörsz!
Menekülj! menekülj! -
A nap lassan lopakodik
a hegyre fel
és minden lépésnél pihen.

Hogy meghervadt a világ!
Lankadt húrokon
dalol a szél:
elszállt a remény -
azt siratja.

Ez itt az ősz: ha rád fúj - összetörsz!
Menekülj! menekülj!
Óh, fa gyümölcse,
remegsz, lehullsz?
Milyen titokra tanított
az éj,
hogyan jeges borzadály lepi
arcodat, bíbor-arcodat?
Hallgatsz, nem felelsz?
Ki beszél még? - - -

Ez itt az ősz: ha rád fúj - összetörsz!
Menekülj! menekülj!
„Én nem vagyok szép,
- mondja a csillagvirág -
de szeretem az embert, -
vigasztalom az embert -
hadd lásson még most is virágokat,
hajoljon utánam,
ah! és szakítson le -
szemében akkor
valami régi gyúl,
valami nálam-szebb emléke gyúl:
- azt látom, azt, - és úgy halok meg.”

Ez itt az ősz: ha rád fúj - összetörsz!
Menekülj! Menekülj!
SZABÓ LŐRINC

A HAVASON
AM GLETSCHER

Délben, mikor először
hág fel a nyár, a bágyatag szemű,
a forró szemű fiú a hegyekbe,
beszél is,
de csupán *látjuk* a beszédét.
Zihálva lélegzik, mint éjszaka
a lázbeteg.
A havas, a fenyőfa, a patak
válaszol is,
hanem mi csak *látjuk* a választ.
Mert gyorsabban zuhog le a szirtről
a tordapatak köszönésül,
ott áll fehér oszlop gyanánt
remegve, vágyva.
Még sötétebben és hűségesebben
néz a fenyő,
és jég közül, holt, szürke kő közül
gyors fény nyilall -
láttam ilyet, *az* világosítja meg *ezt*.

A halott szeme is még
egyszer megfényesül,
mikor bús gyermeke
megöleli, csókolja, fogja:
egyszer kibuggyan még a láng
belőle, izzik és beszél
a holt szem: „Gyermeke!
Ó, gyermekem, tudod, szeretlek!”
És minden izzik és beszél - havas,
patak, fenyő -
fénynyilakkal mind azt a szót:
„Mi szeretünk.
Gyermek, szeretünk, szeretünk, tudod.”

És ő,
a forró-bágyatag szemű fiú,
búsan csókolja őket,
mind bensőségesebben,
s maradna még;
mint ha fátylat a szája előtt,
fújja szavát,
a rossz szavát:
„Köszönésem búcsú,
a jöttöm távozás,
ifjan halok meg.”

LélegzetviSSzafojtott
figyelmezés -
madár se szól.
S borzongva
cikázik át
fényrebegésként a hegyen.
Gondolkodnak,
figyelnek
mindenek -
délben történt, mikor először
hág fel a nyár a hegyre,
a bágyatag-forró szemű fiú.
PÓR JUDIT

ELHAGYATVA *ABSCHIED*

A varjuraj
város felé surrog tova:
hó lesz hamar -
boldog, kinek van otthona.

Sötéten állsz,
s hátra meredsz - mióta már!
Mondd: merre szállsz
a tél elől, bolond madár?!

Feléd havas
sivár puszták ásítanak.
Nem nyughat az,
ki oly kifosztott, mint te vagy.

Sors átka ver:
téli bolyongással gyötör,
füst vagy, amely
mind hidegebb egekbe tör.

Károgd siket
pusztákba hörgő gyászdalod!
Vérzik szived?
Dacba, jégbe takarhatod!

A varjuraj
város felé surrog tova:
hó lesz hamar -
jaj, akinek nincs otthona!

KÉPES GÉZA

MÁRVÁNYKRIPTA
GRÄBERGROTTE

Márványkripta, szeretlek!
Márvány-hazudozás!
Itt köztetek a lelkem
csupán gúny, semmi más.
De ma állok s a könnyek
szememből hullanak,
te kőszobor, előtted
és ti, ráírt szavak.

És - senki meg ne tudja -
szobrot csókolt a szám.
Mi minden jó a csókra:
az agyag is talán?

Én sírkövek bolondja?!
Ki fejtí ezt meg itt?
Már a szavakra ontja
szájam a csókjait.

HAJNAL GÁBOR

A BALSORS UTOLÉRI
DAS UNGLÜCK HOLT

A balsors utoléri a futamodót - s ha
arany bánata a szegényült kéznek,
ha örök-ajándékozó szomorúsága:
a balsors befogja a futamodót - s ha
bármí gondtalanul s magát feledve
szórta is el a gyöngyöket

Ki a győzöttet lekényszerítet,
ki bármí büszkeséget könnyre töröz:
rettentő alakzat -
homokba szórtad a gyöngyöket -
elnyelte őket feneketlen tenger!
A pazarlónak mit köszön az élet

TANDORI DEZSŐ

ELCSENG A NAP
DER TAG KLINGT AB

Elcseng a nap, derűt, fényt fakít,
a dél be messze.
Még meddig tart? Hold és csillag jön, este,
és szél és dér: már nem várhatok itt,
mint gyümölcs, mit lehelet leszakít.

HAJNAL GÁBOR

AZ ITTAS ÉNEK
DAS TRUNKNE LIED

Ember, figyelj!
A titkos éjfélt mit üzen.
Éj szállt le rám.
Mély álomból ocsudtam fel.
A világ mély;
mélyebb, mint hittem éberen.
Gyötrelme fáj,
de kínjánál mélyebb a kéj.
Kín szól: halál!
De öröklétre vágy a kéj;
mély öröklétre vágy a kéj.

KERESZTURY DEZSŐ

MAGAS HEGYEKBŐL
AUS HOHEN BERGEN

Ó élet dele! Ünnepi idő!
Ó nyári kertek!
Nyugtalanság s öröm messzibe lesnek:
barátokra várok, s nap napra jó.
Hol maradtok? Jertek! Itt az idő!
Nem értetek öltött-e rózsadísz
a szürke gleccser?
Rátok vár a patak, fellegeket ver
vágyó szél magasba, s a kékben itt
madártávlatból jöttötök lesik.
Terítettem nektek hegy magasán: -
ki él a csillag
ily közelében s ily mélyek kitérnek?
Van-e tágasabb, mint az én hazám?
S ízlelte-e mézem valaki tán?

- Itt vagytok! - Jaj, de én nem az vagyok,
 akit kerestek!
 Tétováztok - ó jobb, aki neheztel!
 Kezem, arcom, léptem megváltozott?
 S *ami* vagyok - nektek nem az vagyok?
 Más lettem? Magamra sem ismerek?
 s magam okoztam?
 Birkózó s magam legyőzője voltam?
 Kit önereje sokszor letepert
 s öngyőzelme ütött rajta sebet?
 Ott éltem, hol a szél legélesebb?
 Tán ott lakoztam,
 hol senki más: a jegesmedve-honban?
 Feledtem istent, átkot s emberéletem?
 Lidércként járok gleccserek felett?
 - Régi barátok! Borzad arcotok,
 s mégis szerettek!
 Menjetek! E hely nem való tinektek:
 jéghegy s sziklák között a csúcsokon
 vadász légy és a zergével rokon.
 Gonosz vadász lettem! - Milyen feszes,
 nézzétek, íjam!
 Mily nagy erő kellett, hogy megszorítsam -:
 de jaj! *e nyíl* nektek félelmetes,
 mint *egy nyíl sem* - fussatok, míg lehet!...
 Elfordultok? - Ó szív, túrtél sokat,
 s nem szűnt reményed:
új barátoknak tárj ajtót s belépnek!
 Hagyd a régit! Az emlékjait!
 Ifjú voltál - s most ifjabb s okosabb!
 Közös remény volt, mi összekötött -
 s nincs ki megértse,
 mit szeretet rótt idők szövetebe.
 Olyan, mint pergament, mit régidők
 barnítanak s széthullik kezéd között.
 Nem barátok már, csak - hogy mondjam ezt? -
 baráti árnyak!
 Szívem s ajtóm előtt az éjben állnak
 s szólnak: „barátok *voltunk*, nem hiszed?”
 Ó hervadt szó - illatod hova lett!
 Ó ifjú vágy, nem értetted magad!
 Akikre vágytam,
 s hittem, rokonaim a változásban,
megvénültek, s így mind messzeszakadt: -
 Ki változik - rokonom az marad.

Ó élet dele! Megifjult idő!

Ó nyári kertek!

Nyugtalanság s öröm messzibe lesnek!

Barátokra várok, nap napra jó -

új barátok, jertek! Itt az idő!

E dalnak vége - fájó szavú vágy

elhalt a szájban:

varázsló tette, barát, kire vártam,

ne kérdjétek, ki, a déli barát,

az egyből kettő lett - hogy délre járt...

Együtt győzünk s ünnepek ünnepét

most üljük újra:

vendégek vendége jött, Zarathustra!

Nevet a föld s függönyét tépi szét,

most mennyegzőt ül a fény s a sötét...

HAJNAL GÁBOR

DIONÜSZOSZ-DITIRAMBUSOK

1888

CSAK BOLOND! CSAK KÖLTŐ!
NUR NARR! NUR DICHTER!

Ha már a levegő
letisztult s a harmat
vigasza földre hull,
észrevétlenül, csendesen
- könnyű cipőt visel
vigasztalónk, a harmat, mint minden vigasz -
emlékezel akkor, forró szivem,
égi könnyek után;
szitáló harmatra mint szomjuhoztál,
égve s fáradtan szomjuhoztál,
míg elsárgult fűösvényen
fekete fák között a nap esti
kaján szeme reád vetette,
vakító, izzó, kárörvendő napszemét.

„Az igazság lovagja, te? - gúnyolt -
nem! csupán költő!
állat, ravasz, ragadozó, lopakodó,
mely hazudik,
amelynek tudva, akarva hazudni kell,
zsákmányéhesen,
cifrán álcázva,
önmagának is álarc,
önmagának is zsákmány,
ez - az igazság lovagja?...
Csak bolond! Csak költő!
csak cifrán beszél,
bolond álarcból szól cifra szava,
hazug szóhidakon járkal ide-oda,
hazugság-szivárványon
hamis egek közt
kóborol ólálkodva -
csak bolond! csak költő!...

Ez - az igazság lovagja?...
Nem halk, feszes, sima, hideg,
nem képpé vált,
nem isten oszlópa,
mely templomok előtt áll,
nem isten kapuőre:
nem! ily erény-szobroknak ellensége,

bármily vadon inkább otthona, mint a templom,
macska-ravaszággal
minden ablakon beugrik
huss! minden csapdába,
minden őserdőbe beleszimatol,
hogy őserdőkben
tarkabundás ragadozók közt
bűnös-egészségesen, tarkán, szépségesen,
kéjvágyó pofával,
boldog-gúnyosan, boldog-pokolin, boldog-vérszomjasan,
rabolva, surranva, *hazudva fuss...*

Vagy mint sas, olyan, mely sokáig
kémlel mereven a mélybe,
saját mélyeibe...

- ó hogyan gyűrűznek
lefelé, befelé,
mindig mélyebb mélybe! -
Majd

egyszerre
nyíl a röpte,
már süvöltve
bárányokra csap,
meredeken, éhesen,
bárányokra vágyva,
haraggal minden bárány-lélek ellen,
haraggal, bosszuval minden ellen,
mi erényes, bárányszerű, gyapjasan
ostoba, báránytej-jóhiszemű...

Ekként
sashoz, tigrishez hasonlók
a költők vágyai,
a *te* vágyaid, ezer álarc alatt is,
te bolond! te költő!...

Te, ki láttad az embert
mint istent s mint bárányt -,
hogy *széttépd* az istent az emberben,
széttépd a bárányt az emberben,
s míg széttéped, *ne vess* -

Ez, ez a *te üdvösséged*,
a tigris és a sas üdvössége,
a költő s a bolond üdvössége!"...

Ha már a levegő
letisztult s a holdsarló
bíborpárák közt zölden
s irígyen odasetteng
- a nappal ellensége,
minden lépéssel titkon

rózsa-függőkertekbe
sarlóz, míg mind lehullnak,
fakón, lehullnak az éjbe:
így hulltam rég le én is
igazság-örületből
és napi vágyaimból,
a nappaltól fáradtan s fénytől
beteg - mélybe, éjbe, árnyba hulltam,
egy igazságban
elégve s szomjuhozva:
- emlékszel, emlékszel még forró szívem,
mint szomjuhoztál akkor? -
Hogy minden igazság
számüztötte legyen!
Csak bolond! Csak költő!...
HAJNAL GÁBOR

A PUSZTASÁG LÁNYAINÁL *UNTER TÖCHTERN DER WÜSTE*

1

„Ne menj el! szólt a Vándor, ki Zarathustra árnyékának nevezte magát, maradj miközöttünk - különben még reánk talál telepedni megint a régi dohos szomorúság.

Nékünk ama vén varázsló a rosszat mint lelke legjavát tárta fel; és íme lásd a jámbor és jószágos pápa könnyben úszó szemét, ahogy ismét a mélabú tengerén hajózik teljes odaadással.

Ezek a királyok tán jó képet vágnának előttünk a rosszhoz: de ha nincs senki, aki látja, fogadjunk, rosszkedvükbe merülnek újra,

- rosszkedvébe a felhővonulásnak, a nyirkos mélabúnak, a befüggönyözött égnek, az ellopott napvilágnak, az üvöltő őszi szeleknek,

- rosszkedvébe üvöltéseinknek, segélykiáltásainknak: maradj velünk, Zarathustra! Itt sok a nyomorúság, mely szólni szeretne, itt sok az este, sok a felhő, sok a fojtogató levegő!

Te súlyos férfiétekkel és erős mondataiddal tápláltál bennünket: ne engedd, hogy végül az édességnél ismét elleljenek puhán a puhány szellemek!

Egyedül közeledben lesz éles és tiszta a lég! Szívtam-e valaha ezen a Földön olyan jó levegőt, mint a te barlangodban?

Pedig be sok országot bejártam, szívtam és fitymáltam mennyiféle levegőt: de itt nálad a gyönyörűségtől tágul az orrom!

Csak volna... csak volna... egy régi emléket ó, bocsáss meg! Bocsáss meg nekem egy régi dal-édességet: utóételnék költöttem egykor a pusztaság lányainál.

Őnáluk ugyanis jó, harapnivaló napkeleti levegőt leltem; ott éreztem magam a nyirkos fellegű, mélakóros vén Európától a legtávolabb!

Akkoriban ilyen napkeleti lányokat szerettem és kék mennyeket, felhő és gondolat nem függönyözte mennyeket.

Nem is hinnétek, mily kecsesen üldögéltek ők, ha épp nem lejtették táncukat, ott üldögéltek, elmélyülten, de gondolattalanul, mint kicsi titkok, felcíomázott rejtélyek, mint mogyorócukrok - úgy bizony, tarkán s idegenül! de felhőtlenül is: rejtélyek, de megfejthetők - ilyen lányoknak kedvében járni költöttem akkor egy édesség-zsoltárt.”

Imígyen szólt a Vándor, ki Zarathustra árnyékának nevezte magát; s mielőtt bárki válaszolt volna, máris megragadta a vén Varázsló hárfáját, s lábát keresztbe téve bölcs nyugalommal körbenézett: - orrlíka tágult, szívta a levegőt lassan és kíváncsian, mint aki új tájakon új levegőt ízlel. Végül rákezdet és úgy énekelt, minthogyha üvöltene.

2

A pusztaság nő. Kiben pusztá van...

3

Hahó!
Csak ünnepélyesen!
méltó kezdetet!
oroszlánhoz vagy egy morális
bőgőmajomhoz méltót...
- de nektek semmit,
barátnőim, ti bűbajosak,
kiknek lábainál nekem,
pálmák legyezte európainak,
ülnöm megengedettet! Úgy bizony!

Valóban csodálatos!
Itt ülök íme
közel a pusztasághoz és
oly távol a pusztaságtól,
semmivé sivárosodva:
elnyel ez a csöppnyi
oázis
- ásítva épp kitárta
bajos kicsi száját,
minden szájacskák legillatosabbját:
én belezuhantam,
mélyen bele - közétek,
barátnőim, ti bűbajosak. Úgy bizony!

Üdv tehát, üdv ama cethalnak,
ha vendégem magában
otthont adott! - ugye értitek
tudálékos célzásomat?...
Üdv a bendőjének,
amennyiben óvó
gyomor-oázis volt valóban,

akárcsak ez itt: ám ebben kételkedem.
Ezért hagytam ott a hitetlenkedő hitveseknél
kétkedőbb Európát.
Bár Isten jobb útra térítené!
Ámen!

Itt ülök tehát
e csöppnyi oázisban,
mint egy datolya,
barnálló mézédese, duzzadón,
lányajakra vágyakozva,
ámde még inkább hófehér,
éles leányfogak
harapására: hisz erre vágyik
minden túlforró datolyaszív. Úgy bizony!

Akár e bizonyos déligyümölcsök,
hozzájuk nagyonis hasonlatosan,
itt heverek, míg körbetáncolnak
és körüllebegnek
kis szárnyas bogarak,
akárcsak még bolondosabb
és még gonoszabb kis
vágyacskák és képzelődések -
körbesűrögtök
ti néma, gyanútlan
macskalányok,
Dudu és Szulejka
- átszfinxesedve, hogy egyetlen szóba
mindent, amit érzek, belesűrítsek
(- Isten bocsássa meg
e szómerényt...)
- itt üldögélek, szürcsölve pompás levegőt,
paradicsomit,
lebegő levegőt, fénnel sávozottat,
amilyet ide
hullat a Hold,
véletlenül vagy
féktelen mámorában -
ahogy a régi költők mesélik.
Ámde, én kétkedő, kötekedve kérdek,
ezért jöttem el
a hitetlenkedő hitveseknél
kétkedőbb Európából.
Bár Isten jobb útra térítené!
Ámen.

E csodás levegőt belélegezve,
kitágult orrom kelyhébe fogva,
jövőtlenül és emléktelenül,
így üldögélek itt,

barátnőim, ti bűbájosak,
és nézem a pálma
táncosnő-hajladozását,
ahogy csípőjét ringatva illeg
- nézvéen magad is hajladozni kezdesz...
pálmataáncosnő, aki mióta, mióta már,
félelmetesen hosszú ideje
félállbon táncol.
Csak nem feledte el, tűnődöm én,
hogy lehetne másik lába is?
Hasztalanul kerestem
az elveszett
ikerlábacskát
a légben lebegő legyezőszoknya
megszentelt sátra alatt.
Úgy, úgy, ha hisztek nekem,
barátnőim, ti bűbájosak,
bizony a másik elveszett...
Hú! Hú! Hú! Hú! Hú!...
odavan,
a másik lábacska
örökre odavan!
Ó, be kár azért a gyönyörű lábért!
Vajon hol hányódik, elhagyatva,
szomorkodva magányosan?
Tán retteg valahol
egy felbőmbőlő, aranysörényű
oroslán-rémtől? avagy már
régén lerágták, ó jaj,
hányódik lerágva! Úgy bizony!

Csak ne siránkozzatok nekem,
Lágyszívűek!
Ne sírjátok, datolyaszívűek!
Ti tejkeblűek!
Ti mézesbődön-
szívűek!
Légy férfi, Szulejka! Csak bátran!
Ne sírj tovább,
sápadt Dudu!
- Vagy tán valami
erősítő, szíverősítő
kellene most ide inkább?
Kenetes bölcsesség?
Vagy ünnepélyes biztatás?

Hah!
Méltóság, rajta hát!
Fújtass, fújtass megint,
erények fújtatója!

Hah!

Csak még bömbölni egyszer
morális bömböléssel,
morális oroszlánként bömbölni
a puszta lányainak!
- Mert az üvöltő erény,
lányok, ti bűbájosak,
több, mint az összes
európai áhítat, európai falánkság!
Ime, itt állok,
mint európai,
nem tehetek mást, segítsen Isten!
Ámen.

*

A pusztaság nő. Kiben puszta van,
azt kő s homok elnyeli nyomtalan.
A hatalmas halál kinéz magának
s megrág - élete az, ha rághat...

Ember, ha gyönyöröd kihúnyt, mi vár?
Marad belőled: puszta, kő, halál...

GÖRGEY GÁBOR

UTOLSÓ KÍVÁNSÁG

LETZTER WILLE

Meghalni úgy,
mint egykor meghalni láttam őt -,
barátomat, kinek pillantása
égi szikrát szórt sötét ifjúkoromba.
Játékos, de mély,
táncos a csatában -,

Harcosok közt volt legjobb a kedve,
győztesek között érdeme legnagyobb,
kemény sorsát keményen viselte,
mérlegelt minden megmérhetőt -:

megrendült azon, *hog*y győzött,
ujjongott azon, *hog*y *haldokolva* győz -:

parancsolva halálában is
- parancsa: mindent *kiirtsanak*...

Meghalni úgy,
mint egykor meghalni láttam őt:
győztesen, mindent *kiirtva*...

HAJNAL GÁBOR

RAGADOZÓMADARAK KÖZT
ZWISCHEN RAUBVÖGELN

Aki ide le törekszik,
mily gyorsan
nyeli el a mély!
- De te, Zarathustra,
szereted még a szakadékot,
mondd, felérsz-e még a *fenyővel*?

Ez gyökeret ver, hol
maga a szikla megborzadva
néz le a mélybe -,
és tétova a szakadékok
közt, hol körben minden
lefelé törne:
vad görgeteg, zuhogó patak
türelmetlen terében
túr ő türelemmel, kitartón, némán,
egymaga...

Egymaga!
Ugyan ki merne itt
vendég-létet vállalni,
vendéglétet, a *tiédet*?...

Talán egy ragadozómadár:
az kapaszkodik majd
kárörvendőn a kitartó
túrő hajába,
eszelős nevetéssel,
ragadozómadár-nevetéssel...

Mi végre ez állhatatosság ?
- kérdi kegyetlen gúnnyal:
szárnya legyen, aki szakadék-szerető...
miért kell másképp fennakadni,
mint te, akasztott! -

Ó, Zarathustra,
legkegyetlenebb Nimród!
Imént még isten vadásza,
hálója megannyi erénynek,
nyila a gonosznak!

Most -
magad magad vadásza lettél,
saját zsákmányod, meglétedbe
szakadt préda...

Most -
magányosan magaddal,
ön-létedben hasadtan,
száz tükör közt
önmagadnak is torzul,
száz emlék közepette
bizonytalanul,
minden seb sajgója,
minden fagy fázója,
magad kötelén fojtva,
önmegértő!
önkivégző!

Mért kötötted meg magad
bölcsséged kötelével?
Mért csaltad magad
ős-kígyó paradicsomába?
Mért lopakodtál
magadba - magadban?...

Immár beteg ember,
kígyóméreg betege;
immár fogoly, kit
a legridegebb sors vonzott:
magad aknáján
görnyedve gürcölő,
magad üregítve,
magad kivájva,
gyámoltalanul már,
hullává
meredve -,
száz teher nehezül rád,
nehezülsz tenmagadra,
tudó!
önmegértő!
a bölcs Zarathustra....

A legsúlyosabb terhet
keresve *magadra* leltél -,
nem lökted el magad így, nem...

Leskelve,
lapulva,
te, aki már nem bír egyenest megállni!
Eggyé-nősz itt a sírgödröddel,
te, *elnőtt* szellem!...

S ifjulsz még oly büszkén,
üszkén megannyi büszkeségnek!
Ifjulsz még, istentelen remete,
ördög remeke, te,
minden nagyralátás skarlát hercege!...

Most -
görnyedve szorulva
két semmi közé,
tört kérdőjel,
fáradt rejtély -
ragadozómadarak rejtélye...

Ők majd „megváltanak”,
éhesek a te „megváltásodra”,
verdes már rejtélyük sodra körötted,
te, kiakasztott!...
Ó, Zarathustra!...
Önmegértő!...
Önkivégző!...

TANDORI DEZSŐ

A JELZŐTŰZ

DAS FEUERZEICHEN

Itt, hol a tenger közepén feltorlott a sziget,
áldozókő meredt fel hirtelen,
jelzőtűzét Zarathustra azon
gyújtotta meg fekete ég alatt,
eltévedt hajósoknak a tűzjelet,
kérdőjelet annak, aki tudja a választ.

Ez a szürke-fehér hasu láng
nyelvét a hideg messzibe mártja mohón,
mind tisztább, magasabb közegbe nyújtja nyakát -
türelmetlenül felhorgad a kígyó -
én ezt a jelet tettem magam elé.

Lelkem ez a láng, lobog egyre
betelhetetlenül új távolokért,
fel, fel csendesen izzó tűzzel.
Miért került Zarathustra állatot, embert?
A szárazföldről mért menekült?

Megismert hat magányt már,
de neki a tenger magánya se volt elegendő,
a sziget felemelte, lánggá vált a hegyen,
most a hetedik magányt keresőben
feje fölé veti horgát.

Eltévedt hajósok! Régi csillagok omladékai!
Ti, jövő tengerei! Felfedezetlen egek!
Horgom most minden magányosra kivetem:
feleljetek a türelmetlen lángnak,
fogjátok ki nekem, kőszáli halásznak,
a hetedik, a végső magányomat!

PÓR JUDIT

LEÁLDOZIK A NAP
DIE SONNE SINKT

1

Már nem sokáig szomjazol,
te kiégett szívem!
Igéret van a levegőben,
ismeretlen szájából fúj felém
- a nagy hűvösség közeleg...

Forrón állt fölöttem napom a délben:
köszöntelek, hogy ide jöttök
ti hirtelen szelek
ti délutáni hűvös szellemek!

A lég megy tisztán és idegenül.
Nem az éjszaka sandít
sunnyin felém
csábító tekintetével?...
Maradj erős, bátor szívem!
ne kérdezd, hogy miért! -

2

Életem nappala!
leáldozik a nap.
Az arany áradat
simán megállt.
Melegen lélegzik a szikla:
délben a boldogság talán
rajta aludta délutáni álmát?
Zöld mécsesekben
boldogságot villant fel még a barna mélység.

Életem nappala!
az este közeleg!
Félig megtörten izzik
már a szemed,
serkenő harmatodból
gyöngyözik már a könny,
fehér tengeren csöndben siet
szerelmed bíbora
utolsó tétova üdvösséged...

Jőjj, aranyló derű!
 te, a halál
 titkos, édes közelgő gyönyöre!
 - Túl gyorsan jártam utamon?
 Csak most, hogy elfáradt már a lábam,
 tekinteted még egyszer utolér,
boldogságod még egyszer utolér.

Csak hullám és játék köröttem.
 Ami rég nehéz volt,
 elmerült a kék feledésbe,
 henyén megáll most csónakom.
 Vihart és utazást is - elfelejt!
 Elsüllyedt a vágy s a remény,
 elsimult a lélek s a tenger.

Te hetedik magány!
 Sose éreztem én
 édesebb biztonságot közelemben,
 melegebbnek a nap tekintetét.
 - Izzik még csúcsaim jege?
 Könnyedén, mint hal és ezüstösen
 úszik csónakom kifelé...

HAJNAL GÁBOR

ARIADNE PANASZA *KLAGE DER ARIADNE*

Ki fűt át, ki szeret még?
 Add forró kezéd, add
 szénszerpenyőjét szivednek!
 Borzongva, lesújtva,
 mint félholt, kinek lábát melegítik,
 és sosem ismert forróhideg rázza,
 vacogok éles jégnyilak fagyától,
 egy gondolat üzöttje!
 Kimondhatatlan! Rejtett! Szörnyüses!
 Felhőfödött vadász, te!
 Villámod leterített,
 gúnyos szempár, te, mely a sötétből rám süt!
 Így fekszem itt,
 görbeszt, hánytorgat, meggyötör
 kínja örök kinoknak,
 elejtve
 tőled, iszonyú vadász,
 te ismeretlen - *isten...*

Találj el!
Mélyebben s megint!
Döfd át, törd szét szívem!
Mire e gyötrés
tompult fogú nyilakkal?
Mit nézel egyre
emberkint el nem úzó,
kárörvendő istenvillám-szemekkel?
Megölni nem, csak
tovább gyötörni vágysz?
Miért gyötörsz hát,
te kárörvendő, ismeretlen isten?

Haha!
Lopódzva jössz
ilyenkor éjfelen?...
Mit akarsz?
Szólj!
Szorítsz, sanyargatsz,
jaj, már túl közelről!
Hallasz zihálni,
szívemet lesed,
irigy-féltékenyen!
- féltékenyen, mire?
Menj! Menj!
minek a létra?
belé akarsz
szívembe lépni?
rejtett, legtitkosabb
gondolatomba lépni?
Arcátlan! Vadidegen! Tolvaj!
Mit akarsz hát kilopni?
Mit akarsz kifüleselni ?
Mit akarsz kikínózni?
Kínvallató!
te - hóhér-isten!
Vagy alázatos kutyamód
fetrengjek előtted?
Odaadón rajongjak, önfeledt
imádatot hizelgőn?

Soha!
Szúrj tovább!
Iszonyú tüske!
Nem kutyád - vad-prédád vagyok,
iszonyú vadász!
Foglyod, de legkevélyebb,
felhők-takarta rabló...
Szólj végre!

Villám-borított ismeretlen! Szólj!
Utonálló, te, *tőlem* mit akarsz ?...

Mit?
Váltságdíj?
S váltságul mit akarsz?
Sokat kérj! - mondaná a gőg!
s kurtán szólj - mondaná a másik gőgöm!

Haha!
Én kellek? Én?
Egészben?

Haha!
És csak gyötörsz, bolond, ki vagy,
szétgyötröd gőgömet?
Szerelmet adj - ki hevít át,
ki szeret még?
add forró kezed, add
szénserpenyőjét szivednek,
legárvábbnak, nekem,
ki ellenségeként
tanít epedni már,
add, ó, add meg nekem,
vad ellenség,
magadat!...

Eltűnt!
Megszökött innét,
ő, az egyetlen társ,
nagy ellenem,
én ismeretlen
hóhér-istenem!...

Ne!
Jöjj vissza!
Gyötréseiddel *együtt!*
Könnyem mindenegy csöppje
hozzád csorog
s szívem véglobbanásán
izzón ragyog.
Jöjj vissza, jaj,
nem ismert isten! *fájdalom!*
 én boldogságom...

(Villámfény. Smaragd szépségében Dionüszosz tűnik föl.)

Dionüszosz:
Okos légy, Ariadne...
Csöpp füled, akár a magaménak mása:
egy okos szót rejts belé:
Gyűlölnöd kell előbb, hogy megszerezsd magadat!...
Én vagyok labirintusod...

VIDOR MIKLÓS

HÍRNÉV ÉS ÖRÖKKÉVALÓSÁG *RUHM UND EWIGKEIT*

1

Mióta kotolsz már
balsorsodon?
Vigyázz! Majd még kiköltesz
egy tojást,
baziliszkusztojást
hosszú nyomorodból.

A hegyélen mért oson Zarathustra?

Bizalmatlan, fekélyesen, sötéten,
szikár leselkedő -
de villám, hirtelen,
fénylőn, félelmesen
cikkann az égre a mélyből:
rázkódik a méhe
a hegynek is...

Hol villám s gyűlölet
támadt valaha, *átok* -
a hegyen most Zarathustra haragja lebeg,
viharfelhő, suhan útján.
Rejtőzzön el, akinek hajléka van még!
Ágyba, ti elkényeztetettek!
Mennydörgések görögnek a bolton,
remeg gerenda, maradék fal,
villámok lobbannak s kénsárga igazságok -
átkot mond Zarathustra...

2

Ezt a pénzdarabot,
mellyel az egész világ fizet,
a hírnevet
kesztyűben fogom meg ezt a pénzdarabot,
undorral magam alá tapodom.

Kinek kell a fizetség?
A megvehetőknak...
Aki eladó, zsíros
kézzel kap
a közrézpénz-csilíngelés után!
- Megveszed őket?
Mind eladó.
De sokat kínálj!
Rázd meg a tele erszényt!
- másként csak *erősíted* őket,
erősíted *erényüket*...

Mind erényesek ők.
Hírnév s erények összerímelve.
Amíg világ a világ,
az erénylocsogást
fizeti hírlocsogással -
ebből a zajból *él* a világ...

Minden erényes előtt
vétkes akarok lenni,
terheljen mindenféle vétek!
Becsvágyam minden hírharang-
tölcsér előtt féreggé lesz -
ilyenek közt szeretnék
a legalantasabb lenni...

Ezt a pénzdarabot,
mellyel az egész világ fizet,
a *hírnevet*,
kesztyűben fogom meg ezt a pénzdarabot,
undorral magam alá tapodom.

3

Csend!
Nagy dolgokról - *nagyokat* látok!
Hallgasson az ember,
vagy egyszerűen beszéljen:
szólj nagyszerűen, révült bölcsességem.

Felnézek -
fénytengerek görögnek ott:
ó éj, ó hallgatás, ó halálnéma lárma!...

Egy jelet látok -
a távoli távolokból
egy csillagkép lassan szikrázva ereszkedik rám...

4

Lét magasságos csillaga!
Örök nagy képek táblája!
Te jössz-e hozzám?
Amit senki se látott,
néma szépséged -
nem menekül hát tekintetemtől?

Szükségyszerűség pajzsa!
Örök nagy képek táblája!
- De hisz te tudod:
amit mindenki gyűlöl,
amit csak *én* szeretek,
hogyan te örök vagy!
hogyan szükségzerű vagy!

Örökké csak a szükségszerűség
lobbant szerelemre.

Szükségszerűség pajzsa!
Lét magasságos csillaga!
vágy el nem ér,
nem be nem mocskol,
lét örök igenje,
örök igened vagyok,
mert szeretlek, örökkévalóság!

LATOR LÁSZLÓ

A LEGGAZDAGABBNAK SZEGÉNYSÉGÉRŐL *VON DER ARMUT DES REICHSTEN*

Tíz év oda -
árva csöpp engem nem ért,
se nyirkos szél, se szeretet harmata
- micsoda *esőtlen* táj...
Kérem most bölcsességemet,
fösvény ne legyek ily szikkadatban:
áradjak túl magam, hulljak harmatként,
esőzzem a megsárgult, vadult tájra!
Hajtottam egykor a felhőket,
hegyeimtől távozzanak -
szólottam egykor: „Több fényt, ti sötétek!”
Ma csalogatom őket, jönnének már:
rajta, sötétet körém! dús tőgyeitekből!
- hadd fejlek meg titeket,
magasság tehenei!
Tejmeleg bölcsességet, szerelem édes
harmatát hadd árasszam a tájra.

Igazságok, el, el innen,
ti komortekintetűek!
Hegyeimen nem akarok fanyar,
türelmetlen igazságokat látni.
Mosoly aranyában
közeledhet ma az igazság hozzám,
napfénytől édesítve, barnulván szeretettől -
érett igazságot szedek én csak a fáról.

Kezem így nyújtom ma,
ha a véletlen csalogat,
hogy a véletlent, okosan, mint
gyermeket, vezessem s kicselezzem.
Vendégszerető leszek ma,
bármi jönne hivatlan,
nem leszek tüskés a sors iránt sem
- nem sündisznó Zarathustra.

A lelkem,
nyelvével, jóllakhatatlan,
minden jó és rossz dolog végignyalt már,
minden mélységbe leszállt.
De csak egyre, mint a dugó,
egyre a felszínen úszik fenn itt,
a barna tengeren hintázik, mint az olaj;
e lélekért, hogy így neveznek: A Boldog.

Ki apám? ki anyám?
Nem apám-e Bőség herceg,
s anyám a halk Nevetés?
Nem kettejük nászán nemződtem-e,
én, titkok állata,
én, fények rémalakja,
minden bölcsesség tékozlója, Zarathustra?

Gyengédségtől betegen,
olvadás szele,
ül Zarathustra ma, vár csak, vár hegyein -
saját levében
megfőve-édesülve,
maga csúcsa *alatt*,
maga jege *alatt*,
fáradtan s boldogan,
dolga hetednapján egy teremtmő.

- Csend!

Egy igazság vándorol fölöttem,
felhő-hasonlatos -
láthatatlan villámokkal talál.
Széles, lassú lépcsőkön
száll boldogsága hozzám:
jöjj, jöjj, szeretett igazság!

- Csend!

Ez az *én* igazságom!
Tétova szemekből,
borzongás bársonyából
ér el a pillantása,
édes, gonosz, kislány-pillantás...
Boldogságom *okát* kitalálja,
kitalál *engem* - hah! mit eszel ki? -
Bíboran lapul egy sárkány
kislány-pillantásának szakadékmélyén...

- Csend! Igazságom *beszél*! -

Jaj neked, Zarathustra!
Olyan vagy, mint aki
aranyat nyelt:
felhasítják még a hasad...!

Túl gazdag vagy, te,
sokak megrontója!
Túl sokakat teszel iriggyé,
túl sokakat szegénnyé...
Fényed nekem is árnyat vet -
fázva borzongok: menj el, te gazdag.
menj, Zarathustra, el, napfényedből!...

Ajándékoznál, fölösleged elajándékoznád,
ám te magad vagy a legfölslegesebb!
Légy okos, gazdag!
Magad ajándékozd szét előbb, ó, Zarathustra!

Tíz év oda -
s egy árva csöpp sem ért?
Se nyirkos szél? se szeretet harmata?
De ki *lenne*, aki téged szeret,
te, oly-túl-gazdag?
Szerencséd mindent körben kiszárít,
szeretetlenben szegényít
- *esőtlen* táj...

Senki köszönete nem tiéd,
de te bárkinek megköszönöd,
ha vesz tőled valamit:
erről rád ismerek,
oly-túl-gazdag,
te *legszegényebb* minden gazdagok közt!

Feláldozod magad, gazdagságod *gyötör* -
leadod magad,
nem kíméled, nem szereted magad:
a nagy kín mindenkor kényszerít,
a *tútelített* csürök kínja, a *túl tele* szívé -
de senkitől nincs részed több köszönetben.

Szegényebbé kell válnod,
bölcs balga!
ha azt akarod, szeressenek.
Csak a szenvedőt szeretik,
szeretetet csak az éhező kap:
magad ajándékozd szét előbb, ó, Zarathustra!
- Igazságod vagyok...

TANDORI DEZSŐ

VERSEK ÉS TÖREDÉKEK 1888-BÓL

VELENCE

VENEDIG

A hídon álltam
a minap a barna éjben.
Ének zendült messziről:
arany cseppek esője futott
végig a remegő vizen.
Gondolák, fények, zene -
részeg ringás vitt ki a homályba...

Lelkem tündöklő gyönyöre
láthatatlan ujjak alatt
titokzatos gondola-dalt
dalolt, repeső cimbalom.
- Hallgatta valaki?...

SZABÓ LŐRINC

A MAKACS HALLGATÁS

DAS EHERNE SCHWEIGEN

A makacs hallgatás -

Öt fül s hang egy se bennük!
A világ megnémult...
Füleltem *kíváncsiságom* fülével,
ötször vetettem ki a horgomat,
ötször nem akadt horgomra hal egy sem -
Kérdeztem - válasz hálómiban nem ficáncolt -

Füleltem *szerelmem* fülével

PETRI GYÖRGY

CSILLÁMLÓ, TÁNCOLÓ PATAK
EIN GLITZERNDER BACH

Csillámló, táncoló patak, melyet
kanyargó
sziklameder terel.
Fekete szirtek között
csillog és hánykolódik nyugtalansága.
PETRI GYÖRGY

FIGYELMEZTETNI
DEN VERWEGNEN

Figyelmeztetni
óvakodj a vakmerőt!
A figyelmeztetés okán
rohan bele mégúgy a szakadékba.
PETRI GYÖRGY

KANYARGÓ UTAT
KRUMM GEHN

Kanyargó utat jár a nagy ember s a nagy folyó,
kanyargót, de az ő célja felé vivőt:
legszebb vakmerése, hogy
vissza nem rettentí a sok kanyar.
PETRI GYÖRGY

KÖZÖTTETEK
UNTER EUCH

Közöttetek én mindig,
mint vízen az olaj:
mindig legfelül vagyok.
PETRI GYÖRGY

VISSZA MINDIG
DU MUSST WIEDER

Vissza mindig a tömegbe:
a tömegben kemény és síma leszel.
A magány megporhanyít...
a magány kikezd...

PETRI GYÖRGY

FÉLRE NE ISMERJÉTEK
VERKENNT IHN NICHT

Félre ne ismerjétek!
Felkacag
- mint a villám:
de mögötte
dühvel morajlik hosszan a dörgés.

PETRI GYÖRGY

RÉSZVÉTE KEMÉNY
SEIN MITLEID IST HART

Részvéte kemény,
gyöngéd szorítása szétnyom:
ne adjatok kezet óriásnak!

LATOR LÁSZLÓ

MOST ÍGY AKAROM
SO IST'S JETZT

Most így akarom,
és mióta így akarom,
minden kedvem szerint van -
ez volt legmélyebb okosságom:
azt akartam, amit muszáj,
lebírtam így minden muszájt
azóta nincs nekem muszáj...

LATOR LÁSZLÓ

VIGYÁZZ
HÜTE DICH

Vigyázz,
ne légy a sorsod
üstdobosa!
Térj ki a hírnév
bumbumja elől!
LATOR LÁSZLÓ

SZERETLEK BENNETEKET?
LIEBE ICH EUCH?

Szeretlek benneteket?
Lovas szereti így a lovát:
célba viszi.
LATOR LÁSZLÓ

SZÜKÖS LELKEK
ENGE SEELEN

Szűkös lelkek,
szatócslelkek!
Ha a pénz a ládába esik,
vele esik mindig a lélek is!
LATOR LÁSZLÓ

A MAGÁNY
DIE EINSAMKEIT

A magány
nem éltet: érik...
S ehhez még a nap is barátod kell legyen.
LATOR LÁSZLÓ

TERHEIDET VESD A MÉLYBE!
WIRF DEIN SCHWERES IN DIE TIEFE!

Terheidet vesd a mélybe!
Ember, feledj! Ember, feledj!
Szent művészet a felejtés!
Szállni akarsz,
otthon lenni a magasban?
Tengerbe legnagyobb terhed!
Vesd a tengerbe magadat!
Szent művészet a felejtés.

PETRI GYÖRGY

HÍRNÉV-HAJÓKA
WASSERFAHRT-RUHM

Méghogy ti, hullámok!
Kis nőcskék! Fura alakzatok!
Ti ágaskodtok ellenem?
Ti csobogtok mérgesen?
Evezőmmel jó nagyot csapok
balga fejetekre!
Ezt a sajkát ti magatok
sodorjátok a halhatatlanságba!

GÖRGEY GÁBOR

A CSÚCSOKON ÉN
AUF HÖHEN BIN ICH

A csúcsokon én otthon vagyok,
ezért nem hajt a vágy csúcsok felé.
Nem kell fölemelnem tekintetem,
én mindig csak alátekintek,
a dolgom: áldást osztani,
és mind, aki áld, lefelé tekint...

GÖRGEY GÁBOR

IGAZSÁGOK

WAHRHEITEN, DIE

Igazságok, melyeket még mosoly
be nem aranyozott;
zöld fanyar türelmetlen igazságok
ülnek köröttem.

HAJNAL GÁBOR

LASSÚTEKINTETŰ SZEM

LANGSAME AUGEN

Lassútekintetű szem,
mely ritkán szeret,
ám ha szeret, villám cikázik,
mint aranybánya mélyeiből, hol
a szerelem kincsét őrzi egy sárkány.

GÖRGEY GÁBOR

TÚL SOKÁIG ÜLT

ZU LANGE SASS

Túl sokáig ült ketrecben ő,
a szökevény!
Túl sokáig remegett
a botozástól.
Most remegve járja az útját:
csak botorkál,
s megbotlik egy bot árnyékában is.

GÖRGEY GÁBOR

TÚL ÉSZAKON

JENSEITS DES NORDENS

Túl Északon, jelenen, jégen,
túl a halálon,
a *mi* éltünkötől, *mi* üdvünkötől -
távol!
Se szárazon,
se vizen
nem leled meg az utat
hozzánk, Hyperboreusokhoz:
ezt jövendőlte egy bölcs szája *rólunk*.

GARAI GÁBOR

EGY FOGOLY
EIN GEFANGNER

Egy fogoly, kinek a legkeményebb sors jutott:
görnyedten dolgozni,
dohos, sötét aknában dolgozni:
egy tudós...

GARAI GÁBOR

MÉG ZÚG
NOCH RAUSCHT

Még zúg a viharfelhő:
de már ott függ
villogón csendes-súlyosan
Zarathustra bősége a földek felett.

GARAI GÁBOR

CSAK EZ SZABADÍT MEG
DIES ALLEIN ERLÖST

Csak ez szabadít meg minden szenvedéstől -
válaszd hát:
a gyors halált
vagy a hosszú szerelmet.

GARAI GÁBOR

ITT ÁLLNAK, ITT
DA STEHEN SIE DA

Itt állnak, itt
a súlyos gránit macskák,
ősidők értékei:
jaj! hogy fogod megdönteni *őket*?

GARAI GÁBOR

ÚJABB ÉJSZAKÁKBA
NEUE NÄCHTE

Újabb éjszakákba burkolózol,
oroszlántalpad új pusztákra lel.

TELLÉR GYULA

AZ ESKÜT-ÉRDEMLŐK KÖZÜL
ICH BIN EINER

Az esküt-érdemlők közül vagyok:
esküdj...

TELLÉR GYULA

TÚLADTAM MINDENEN
ALLES GAB ICH WEG

Túladtam mindenem,
holmin, vagyonon,
egyebem sem maradt,
csak te, roppant reménység.

TELLÉR GYULA

AZT MONDJA
SO SPRICHT

Azt mondja minden hadvezér:
„Győztesnek se hagyj,
legyőzöttnek se nyugtot!”

TELLÉR GYULA

MI EZ?
WAS GESCHIEHT?

Mi ez? Tán apad a tenger?
Nem. Földem gyarapszik:
új izzás tolja a magasba.

TELLÉR GYULA

GONDOLAT
EIN GEDANKE

Gondolat, mely
még forró-folyékony, láva:
de minden láva várat
épít maga körül,
minden gondolatot végül
agyonnyomnak „törvényei”.

HAJNAL GÁBOR

A HAJNALPÍR
DIE MORGENRÖTHE

A hajnalpír
szemtelen ártatlansággal
látta ezt és eltűnt.
Viharfelhők jöttek mögötte.

HAJNAL GÁBOR

HA A MAGÁNYOSRA
WENN DEN EINSAMEN

Ha a magányosra
ráront a nagy félelem,
ha egyre fut és fut,
s maga se tudja, hová,
ha mögötte viharok bögnek,
ha ellene tanú a villám,
ha a barlang kísértetekkel
rémíti őt -

GARAI GÁBOR

A SZFINX
DIE SPHINX

Itt ülsz kérlelhetetlenül,
mint mohó kíváncsiságom,
mely hozzád kényszerített.
Nos hát, szfinx,
kérdő vagyok én is, akár te.
Ez a mélység közös tulajdonunk
lehetne egy szájjal beszélnünk!

LATOR LÁSZLÓ